

A tantárgy meghirdetésének féléve:	<i>(Neptun automatikusan hozzárendeli)</i>
A tantárgy kódja:	<i>Tárgykód</i>
A tantárgy megnevezése:	<i>Genetika es biotechnologia</i>
A tantárgy felelőse:	<i>Lakatos Ferenc</i>
A tantárgy felelős szervezet neve (kódja):	<i>EMEVI (E120)</i>

A tantárgy előadója:	Lakatos Ferenc
A tantárgy előkövetelménye:	
A tantárgy követelménye:	félévközi jegy
A tantárgy kreditértéke:	3
A tantárgy tanóra száma (ea/gyak/lab):	heti: 2/0/0 féléves: 9/0/0
A tantárgy típusa:	kötelezően választható
A tantárgy ajánlott tanterv szerinti félévszáma:	2.
A tantárgy meghirdetési gyakorisága:	mintatanterv szerint
Az oktatás nyelve (ha az nem a magyar):	
Az oktatás helyszíne (ha nem Sopron):	
A tantárgy órarendi beosztása:	Neptun szerint

A Tantárgyi program és követelmények tartalmi kidolgozása a 87/2015 (IV.9.) Korm. rendelet előírásai alapján, az alábbi pontok szöveges kidolgozásával

Tárgytematika további adatainak feltöltése:

Neptun: Tárgyak kezelése/ Tárgyak/Meghirdetett félévei menüresz

I: Tárgytematika kiegészítő adatok / Oktatás célja

I/1. A tantárgy oktatásának célja:

Áttekintést adni mind a Mendeli genetika (genetika alapjai, kromoszómák és öröklődés, genetikai kapcsoltság), mind a molekuláris genetika (replikáció, transzkripció, transláció) alapjairól. Bepillantást nyújtani a biotechnológia módszereibe, és a GMO előnyeit, hátrányait elemző kutatásokba.

II: Tárgytematika kiegészítő adatok / Tantárgy tartalma

II.1. A tantárgy szakmai tartalma és ütemezése:

Tananyagrészt / témakör	Óraszám
Alapok: Mendeli genetika (Mendel törvényei, gének és környezet, genotípus-fenotípus, látszólagos kivételek a Mendeli genetika alól)	2
Az öröklődés sejtani alapjai (prokarióta-eukarióta sejt; mitokondrium, kloroplaszt, sejtmag mitózis, meiózis, kromoszóma, kapcsoltság)	2
Az öröklődés molekuláris alapjai (bázisok, DNS duplikáció, átírás)	2
Mennyiségi jellegek, extranukleáris genom, fág genetikai	2
Populáció-genetika: allélgyakoriság, polimorfizmus, homo- és heterozigócia, Hardy-Weinberg törvény és feltételei, beltenyésztés, önbeporzás, önsterilitás, drift, génáramlás, mutáció; szelekció, adaptáció.	4

Populációgenetikai vizsgálatok módszerei: a molekuláris szintű variabilitás(Enzimpolimorfizmus, Variabilitás a DNS szintjén: RFLP, Mini- és mikroszatellitok analízise, DNS szekvenálás	
Bevezetés a biotechnológiába: fogalma, mikrobiológiai alkalmazások fermentáció (nagyon röviden, felsorolás szinten), növényi biotechnológia, területei, sejt és szövettenyésztés (technikai séma), protoplasztfúzió röviden, állati-biotechnológia	2
Biotechnológia: vektorok; fúziós technikák részletesen, génszabvány elmélete; GMO megítélése pro-kontra (hallgatói vitafórum), alkalmazási területek, humán biotechnológia	4
Humángenetika: fejlődési rendellenességek, anyagcsere betegségek, monogénes rendellenességek, gyakoribb kromoszóma rendellenességek, multigénes betegségek	2
Gyakorlati bemutató: balesetvédelmi oktatás; DNS kivonás menete, mintavétel védett élőlényekből, problémás minták, PCR), Genetika alkalmazási lehetőségei a példák a tanszéki munkákból; Genetika adatfeldolgozás: szekvenciák ellenőrzése (duple peak keresése), szekvenciák illesztése, MEGA (törzsfák); genetika laborbemutató (automata pipetta kipróbálása, elektroforézis, géldok)	6

II/2. A tantárgy alkalmazott oktatási módszerei és a hallgatók tevékenységformái:

A tantárgy előadásainak megértését modern demonstrációs anyagok segítik.

II/3. megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

- *készség* szintjén: ismerjék a genetika alapvető terminológiáját,
- *jártasság* szintjén: ismerjék az örökléstan legfontosabb törvényszerűségeit,
- *ismereti* szinten: ismerjék a biotechnológia terminológiáját és a populáció genetika legfontosabb tételeit

III: Tárgytematika kiegészítő adatok / Számonkérési és értékelési rendszere

III/1. A tantárgy aláírásának feltételei:

A hallgatók a félév során zárthelyiket írják a genetikai alapfogalmak és fontosabb technológiai lépések elsajátításának ellenőrzésére, a félév aláírásának feltétele ezek megfelelő szintű teljesítése.

III/2. A tantárgy értékelési módja és ütemezése:

A zárthelyi dolgozatok átlaga.

IV: Tárgytematika kiegészítő adatok / Irodalom

IV/1. Kötelező irodalom:

Mátyás C. (2002): Természetvédelmi genetika. Mezőgazda Kiadó, Budapest
 Weaver R., Hedrick P.W. (2000): Genetika. Panem, Budapest (egy-egy fejezetek)
 Hedrick P. W. (2005): Genetics of populations. Jones and Bartlett Publishers 3rd ed. (egy-egy fejezetek)
 Heszky L., Fésüs L., Hornok L. (szerk. 2005): Mezőgazdasági biotechnológia. Agroinform Kiadó, Budapest

IV/2. Ajánlott irodalom:

Sterbetz I. (1979): Élő örökségünk, Généráció, Génbank. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
 Pecsénye K. (2006): Populációgenetika. Pars Kiadó, Budapest.
 Marói P., Török T. (2011): Genetika BS. JATEPress, Szeged (egy-egy fejezetek)
 Darvas B., Székács A. (szerk. 2006): Mezőgazdasági ökotoxikológia. L'Hartmann, Budapest

Halmos G. (szerk. 2011): Fejezetek a modern biofarmáciából. Budapest
Szeberényi J. (1999): Molekuláris sejtbiológia. Dialog Campus, Budapest-Pécs (egyres fejezetek)
Velich I. (szerk. 2001): Növénygenetika. Mezőgazda Kiadó. Bp. (egyres fejezetek)